

Умови Всеукраїнського фізичного конкурсу
“Левеня – 2018” 11 клас

Любий друже! Перед тим, як приступити до розв’язування задач, пам’ятай:

- за кожну задачу можна отримати від трьох до п’яти балів;
- за неправильну відповідь знімається 25% від кількості балів, передбачених за правильну відповідь;
- на старті ти отримуєш авансом 30 балів;
- серед запропонованих варіантів відповідей є лише один правильний;
- користуватись калькулятором дозволено;
- категорично заборонено користуватись довідниками з фізики чи іншою допоміжною літературою;
- термін виконання завдань – 75 хв.

Будь уважний! Тобі під силу віднайти всі правильні відповіді!
Часу обмаль, тож поспішай! Бажаємо успіху!

Завдання 1 – 10 оцінюються трьома балами

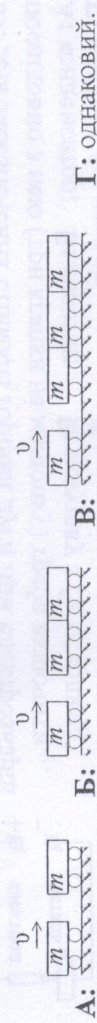
1. Розташуйте випромінювання у порядку зростання маси фотонів.
1) ультрафіолетове; 2) інфрачервоне; 3) рентгенівське; 4) видиме.
А: 1, 2, 3, 4; Б: 4, 3, 2, 1; В: 1, 3, 2, 4; Г: 2, 4, 1, 3; Д: 3, 1, 4, 2.

2. Якій фізичній величині відповідає вираз: $\frac{vm}{Bq}$? Де: m – маса, v – швидкість, B – індукція магнітного поля, q – заряд.
А: відстані; Б: швидкості; В: роботі; Г: силі; Д: масі.

3. Світло переходить з повітря у скло. При збільшенні кута падіння повітря α інтенсивність ... світла ...
А: відбитого і заломленого, не змінюється; Б: відбитого, зменшується;
В: відбитого, збільшується; Г: відбитого і заломленого, зменшується.

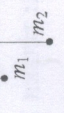
4. Газ перевели зі стану 1 у стан 2 ($m = const$) (див. мал.). Як при цьому змінилась його внутрішня енергія U ?
А: збільшилась; Б: зменшилась; В: не змінилась.

5. В якому випадку після абсолютно непружного удару (тіла після удару рухаються разом) імпульс тіл буде найбільшим?

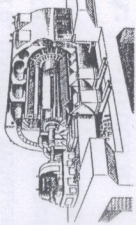

6. Для попередньої перевірки справності конденсатора достатньо мати ...
А: ; Б: ; В: ; Г: ; Д:

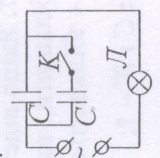
7. Який прилад достатньо мати, щоб порівняти (I_1/I_2 – ?) довжини двох математичних маятників?
А: секундомір; Б: мікрометр; В: мензурку; Г: терези; Д: термометр.

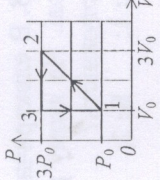
8. На електростанціях використовують парові турбіни, що обертаються з частотою 3 000 об/хв. З чим пов’язана ця частота обертання? З ...
А: напругою генератора; Б: силою струму; Г: величиною $E.P.C.$ генератора.
В: частотою струму в мережі;

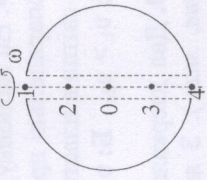
9. В електричному колі змінного струму (див. мал.) лампа L слабо світиться. Як зміниться свічення лампи, якщо замкнути ключ K ?
А: посилиться; Б: не зміниться; В: послабиться; Г: погасне.

10. Холодильна машина працює по циклу, зображеному на $3P_0$ малюнку. Яку роботу виконує двигун холодильника за 1 цикл?
А: P_0V_0 ; Б: $2P_0V_0$; В: $3P_0V_0$; Г: $4P_0V_0$.

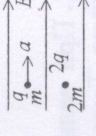

- Завдання 11 – 20 оцінюються чотирма балами**
11. Припустимо, що вздовж вісі обертання Землі пробурили гладку свердловину. В точці 1 свердловини відпустили тіло. В якій точці, після цього, тіло зупиниться через великий час? Врахуйте опір повітря.
А: 2; Б: 3; В: 4; Г: 0.

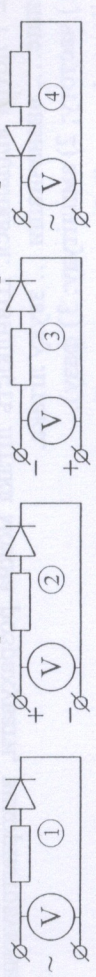

12. Описуючи поширення механічних хвиль, розрізняють дві швидкості: 1) швидкість хвилі; 2) швидкість руху частинок середовища. Яка з цих швидкостей постійна в однорідному середовищі?
А: 1; Б: 2; В: обидві; Г: залежить від середовища.

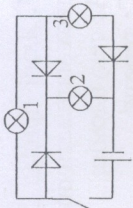
13. В електричному полі E (див. мал.) знаходяться дві частинки. Перша (маса m , заряд $-q$) рухається з прискоренням a . З яким прискоренням рухається друга частинка ($2m, 2q$)?
А: $a/4$; Б: $a/2$; В: a ; Г: $2a$; Д: $4a$.

14. В електричних колах на малюнках покази вольтметрів однакові, резистори однакові, діоди ідеальні. Порівняйте виділення тепла на резисторах в цих колах.
А: $Q_1 = Q_4 > Q_2 > Q_3$; Б: $Q_1 > Q_2 > Q_3 > Q_4$;
В: $Q_2 > Q_1 = Q_4 > Q_3$; Д: $Q_3 > Q_1 = Q_4 > Q_2$.

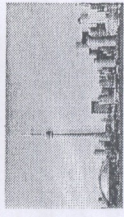

15. Яка з лампочок не буде горіти, якщо замкнути вмикач? Діоди ідеальні.

А: тільки 1; Б: тільки 2; В: тільки 3; Г: 1 і 2; Д: всі світаються.

16. Башти телецентрів будують високими. Це пов'язано з тим, що для телевізійного зв'язку використовують електромагнітні хвилі довжиною (λ) ...

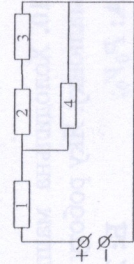

А: $\lambda \sim 10\ 000$ м; Б: $\lambda \sim 1\ 000$ м; В: $\lambda \sim 10$ м; Г: $\lambda \sim 1$ м; Д: $\lambda \sim 1$ м.

17. Якщо відстань між пластинами плоского зарядженого конденсатора збільшити, тоді його ... (C – ємність, W – енергія електричного поля, $\uparrow$ – збільшиться, $\downarrow$ – зменшиться, $\leftrightarrow$ – не зміниться).

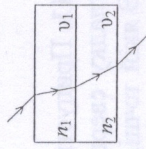
А: $C \uparrow$, $W \uparrow$; Б: $C \downarrow$, $W \downarrow$; В: $C \downarrow$, $W \uparrow$; Г: $C \uparrow$, $W \downarrow$; Д: $C \uparrow$, $W \leftrightarrow$.

18. В електричному колі на малюнку всі резистори однакові. На якому резисторі виділяється найбільша теплова потужність?

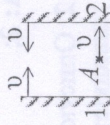
А: 1; Б: 2; В: 3; Г: 4; Д: однакова.

19. На малюнку зображено хід світлового променя через дві паралельні прозорі пластинки (*див. мал.*). Порівняйте швидкості світла в пластинках.

А: $v_1 > v_2$; Б: $v_1 = v_2$; В: $v_1 < v_2$; Г: порівняти неможливо.

20. Два дзеркала наближаються зі швидкостями v відносно Землі (*див. мал.*). З якою швидкістю наближається перше зображення точки A у другому дзеркалі? Точка A рухається до другого дзеркала зі швидкістю v відносно Землі.

А: v ; Б: $2v$; В: $3v$; Г: $4v$; Д: $5v$.

Завдання 21 – 30 оцінюються п'ятьма балами

21. При великій силі струму іскровий розряд має форму тонкого шнура. Таку форму забезпечує сила ...

А: атмосферного тиску; Б: Кулона; В: Лоренца; Г: Ампера.

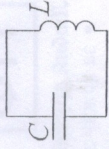
22. На диктофоні записали звук від літака, що летів достатньо низько прямо на вас і потім віддалявся. Швидкість літака можна розрахувати, використовуючи явище ..., визначивши ... звуку літака.

(1) частоту; 2) амплітуду; 3) фазу.

А: інтерференції; 2) дифракції; 1; Г: ефект Доплера; 1; Д: поляризації; 3.

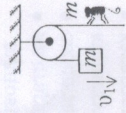
В: резонансу; 3;

23. В коливальному контурі заряд конденсатора ($C = 2$ мкФ) змінюється за законом $q = 2 \cdot 10^{-5} \sin(2\pi \cdot 10^3 \cdot t)$. Яка амплітуда ЕРС самоіндукції в котушці?

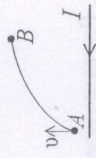
А: 0,1 В; Б: 1 В; В: 10 В; Г: $\pi \cdot 10^3$ В; Д: $4\pi \cdot 10^3$ В.

24. У системі (*див. мал.*) тіло і мавпа нерухомі (блоки і мотузки невагомі, тертя відсутнє). Тіло m , внаслідок руху мавпи, почало рухатись вниз зі швидкістю $v_1 = 2$ м/с відносно Землі. Як рухається мавпа v_2 відносно тіла?

А: $v_2 = 2$ м/с, вгору; Б: $v_2 = 4$ м/с, вгору; В: $v_2 = 4$ м/с, вниз; Г: $v_2 = 2$ м/с, вниз; Д: $v_2 = 0$.

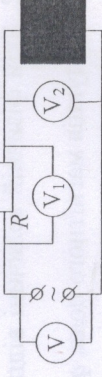
25. З точки A , що знаходиться в магнітному полі довгого провідника зі струмом I , вилітає електрон. Як змінюється, при русі електрона з точки A до точки B , його: 1) радіус кривизни траєкторії R ; 2) швидкість v ?

($\uparrow$ – збільшується, $\downarrow$ – зменшується, $\leftrightarrow$ – не змінюється).

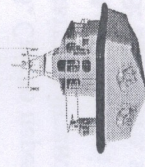
А: $R \uparrow$, $v \downarrow$; Б: $R \downarrow$, $v \uparrow$; В: $R \uparrow$, $v \leftrightarrow$; Г: $R \downarrow$, $v \leftrightarrow$; Д: $R \leftrightarrow$, $v \downarrow$.

26. У колі змінного струму (*див. мал.*) покази вольтметрів: $U = 5$ В, $U_1 = 3$ В, $U_2 = 4$ В. Що може знаходитись у чорному ящику?

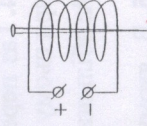
А: R ; Б: тільки L ; В: тільки C ; Г: або L , або C .

27. З водометного двигуна, встановленого на човні, вилітає вода зі швидкістю u відносно двигуна. З якою максимальною швидкістю може рухатись човен?

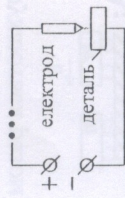
А: $v < u$; Б: $v = u$; В: $v > u$; Г: $v > 2u$.

28. Залізний цвях можна намагнітити, якщо на цвях намотати ізолюваний дріт і підключити до джерела постійного струму. Чи можна намагнітити цвях, якщо замість джерела струму використати заряджений конденсатор.

А: так; Б: ні; В: залежить від ємності конденсатора.

29. Для забезпечення стійкості горіння дуги при електрозварці послідовно з нею (три крапки на малюнку) треба включити ...

А: конденсатор; Б: реостат; В: котушку з Fe осердям; Г: котушку без осердя; Д: газорозрядну лампу.

30. Якщо рано вранці ми бачимо Веселку, ми дивимось на ...

А: північ; Б: схід; В: південь; Г: захід.